

...-I ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. .../2017/8.

A ...-i Ítéltábla a dr. Gulyás Ildikó (ügyvéd címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Dr. ANTAL és CZAKÓ Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Czákó Marianna ügyvéd) által képviselt I. rendű alperes neve (Cg. ..., alperes címe) I. r. és II. rendű alperes neve (alperes címe) II. r. alperesek ellen tagsági jogviszonyból eredő követelés érvényesítése iránt indított perében a ...-i Törvényszék 2016. december 06. napján kelt 9.G..../2015/34. számú ítélete ellen az alperesek 36. sorszámú fellebbezése alapján, az alulírott napon megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja, azzal, hogy az elsőfokú bíróság által meghatározott mértékű állam által előlegezett kereseti illetéket az államnak az I. rendű alperes köteles megfizetni azzal, hogy ha az I. rendű alperes társasági vagyona a követelést nem fedezi, ezért a kötelezettségért a II. rendű alperes a saját vagyonával felel.

Kötelezi egyetemlegesen az alpereseket, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessenek meg a felperesnek 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletében kötelezte az I. r. alperest és „amennyiben tőle a tartozás nem hajtható be” a II. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2 520 000 Ft-ot, annak a 2008. július 22. napjától a kifizetés napjáig járó, félévente a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 654 239 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Rendelkezett az állam javára - az állami adóhatóság külön felhívására - a felperesnek 48 528 Ft, az „alperesnek” 153 672 Ft állam által előlegezett illeték megfizetésére kötelezéséről is.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint a II. r. alperes, mint beltág és a felperes, mint kültág egyaránt 100 000 - 100 000 Ft pénzbeli betéttel 2003. január 13-án hozták létre a cégjegyzékbe 2003. január 23-án bejegyzett I. r. alperes betéti társaságot, amelynek tevékenysége a megalakulásától N. Községben internet szolgáltatás nyújtása volt.

A felperes tagsági jogviszonya 2008. április 21. napján rendes felmondással megszűnt. A felperes a tagsági jogviszonya megszűnése időpontjával az őt illető vagyoni részesedés kifizetése iránti igénnyel lépett fel az I. r. alperessel szemben.

Az I. r. alperes a felperes tagsági jogviszonya megszűnése napjával, mint fordulónappal, 2008. május 14-ei dátummal egyszerűsített éves beszámolót készített. Az I. r. alperes képviselője és Sz.A. könyvelő által aláírt egyszerűsített éves beszámoló szerint a felperes tagsági jogviszonya megszűnése időpontjában a társaság kimutatott saját tőkéje 536 000 Ft volt, amelynek 50 %-át, 268 000 Ft-ot az I. r. alperes a felperes részére 2009. május 14. napján megfizetett.

A felperes ezt az elszámolást nem fogadta el, és a tagsági jogviszonya megszűnése időpontjával az őt illető vagyoni részesedés kifizetése iránti igénye érvényesítésére 2012. október 19. napján keresetet nyújtott be az alperesek ellen a ...-i Városi Bíróságon.

Keresetében az I. r. alperest „kilépő taggal való elszámolás jogcímén” 2 833 572 Ft tőke, valamint annak a 2008. július 21. napjától a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 301. §-ában foglaltak szerinti késedelmi kamata, és kártérítés jogcímén 40 200 Ft tőke megfizetésére kérte kötelezni a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 102. §-a alapján, figyelemmel a 108. § (3) bekezdésére.

A II. r. alperest - a Gt. 108. § (1) bekezdése alapján - „az I. r. alperes vagyona által nem fedezett marasztalási összeg megfizetésére” kérte kötelezni.

Előadta, hogy az I. r. alperesi társaság saját tőkéje a 2006. évben kimutatott 8 693 000 Ft-ról 2007. évben 3 496 000 Ft-ra, 2008. április 21. napjára (a tagsági jogviszonya megszűnésének időpontjára) pedig 536 000 Ft-ra csökkent úgy, hogy a társaság árbevétele növekedett.

Állította, hogy az I. r. alperes a tulajdonában lévő hálózati és számítástechnikai eszközöket a könyvelésében nem számolta el, így azok az elkészített mérlegekben sem kerültek kimutatásra. Az ilyen módon az I. r. alperes tulajdonában lévő, de könyvelésében el nem számolt hálózati eszközök nettó értéke 5 604 375 Ft, az egyéb számítástechnikai eszközök nettó értéke pedig 62 769 Ft.

Ez alapján az I. r. alperesi társaság összesen 5 677 144 Ft értékű készletet nem mutatott ki a könyvelésében, amelyet a felperessel történő elszámolás során az I. r. alperesi társaság saját tőkéjeként figyelembe kell venni, ezért őt - a helyes elszámolás eredményeként - az 5 677 144 Ft készletértékkel növelt saját tőke fele része, azaz 2 833 572 Ft illeti meg.

Az állításainak alátámasztására bizonyítékként hivatkozott - a kérelmére indult - a ...-i Városi Bíróság előtti előzetes bizonyítás iránti nemperes eljárásban a bíróság által kirendelt L.Fné igazságügyi könyvszakértő 3.Pk.../2010/16. számú igazságügyi könyvszakértői, valamint Sz.J.igazságügyi informatikai szakértő Pk.../2010/40. számú szakértői véleményére.

A ...-i Járásbíróság a felperes 2012. október 19. napján benyújtott keresetlevele alapján 2.G....2012/3. számon indult per 2013. február 27. napján megtartott első tárgyalásán a felperes kereseti kérelmével egyező bírósági meghagyást bocsátott ki. Az azzal szembeni alperesi ellentmondás folytán 2.G..../2013. számon tovább folytatódott eljárásban 53. sorszámon a keresetnek helyt adó ítéletet hozott. Ezt az ítéletet azonban a ...-i Törvényszék a 2015. június 24. napján kelt 5.Gf..../2015/6. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és az iratokat a hatáskörrel rendelkező ...-i Törvényszékhez (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) áttenni rendelte.

Az ilyen módon az elsőfokú bíróságnál folytatódó eljárásban a felperes a keresetének tőkeösszegét 3 319 500 Ft-ra felemelte.

A ...-i Járásbíróság 2.G..../2013/53. számú ítélete ellen előterjesztett csatlakozó fellebbezése részletes indokaira utalva arra hivatkozott, hogy irányába az I. r. alperesi társaságnak nem a tagsági viszonya megszűnése időpontjában az eszközök forgalmi értékén számított saját tőkéjével, hanem a 2007. december 31-ei állapot szerinti cégértékkel van elszámolási kötelezettsége. Előadása szerint a ...-i Járásbíróság által lefolytatott előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt igazságügyi informatikai

szakértő és a könyvszakértő kiegészített szakértői véleménye alapján az I. r. alperesi gazdasági társaság 2007. december 31-ei állapot szerinti (az eszközök forgalmi értékén számított 5 576 000 Ft saját tőke 2,5-szerese) cégértéke 7 175 000 Ft volt. Így ez alapján a felperes vagyoni hozzájárulásának forgalmi értéke 3 587 500 Ft, amelyből az I. r. alperes által már megfizetett 268 000 Ft-tal csökkentett 3 319 500 Ft az a tőke, amelynek megfizetésére az I. r. alperest - és, ha annak vagyona nem teszi lehetővé, akkor a II. r. alperest - kérte kötelezni.

Az alperesek az ellenkérelmükben (a ...-i Járásbíróság előtt már kifejtett indokaik alapján) a felperes módosított keresetének az elutasítását és perköltségükben marasztalását kérték.

Vitatták a felperes keresetének mind a jogalapját, mind az összecszerűségét. A jogalap hiányára hivatkozó védekezésük szerint a felperesnek, mint az I. r. alperes betéti társaság kültagjának a tagsági viszonya (a rendes felmondás szabályai szerint) azzal az aktussal szűnt meg, hogy a felperes felmondását az I. r. alperes a 2008. április 21-én megtartott tagok gyűlésén hozott 2008/1. számú határozatával elfogadta. Mivel a cégbíróság ez alapján a cégnyilvántartásban „regisztrálta” a felperes kilépését, ennek az a jogkövetkezménye, hogy a felperesnek, mint kilépő tagnak a társasággal szemben, illetve a társaságnak a kilépő taggal szemben igénye nem lehet, mivel az adatváltozás bejegyzésének feltételét képezi, hogy annak megtörténte előtt a kilépő taggal elszámoltak.

Az összecszerűség vonatkozásában a keresetet az alábbiakra tekintettel tartották megalapozatlannak: A Gt. 102. § (2) bekezdése szerint a kilépő taggal a tagsági viszony megszűnéskori állapot szerint kell elszámolni. Az elszámolás alapját a mérlegadatokat képezhetik. Az I. r. alperes ennek megfelelően, a kilépéskori mérlegadatokat alapján - a Gt. és a számviteli törvény vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően - végezte el az elszámolást a felperessel. A felperes által hivatkozott, Sz.J. igazságügyi informatikai szakértő által készített kiegészített szakértői vélemény nem alkalmas eltérő elszámolás bizonyítására. A szakértő nemcsak informatikai, hanem könyvszakértői és jogi kérdésekben is állást foglalt, amelyek nem tartoztak a kompetenciájába. Ebből adódóan a szakértői vélemény pénzügyi, számviteli szakmai hibákat tartalmaz: így pl. a szakértő nem tisztázta az eszközök, és így a saját tőke forgalmi (piaci) értékének valós tartalmát, ebből fakadóan vont le ellentétes következtetéseket a bíróság által kirendelt L.Fné igazságügyi könyvszakértő által készített szakértői vélemény megállapításaival.

Az igazságügyi informatikai szakértőnek az lehetett csak a kompetenciájába tartozó feladata, hogy a saját tőke forgalmi értékének meghatározásával kapcsolatosan az I. r. alperesi társaság eszközeinek forgalmi (piaci) értékét állapítsa meg. Ennek érdekében azonban az I. r. alperesi társaság anyagi eszközeinek állományát, állomány változását leíró bizonylatok egyes tételeinek a számviteli törvény rendelkezései alapján történő minősítése nem tartozott (nem tartozhatott) a feladatai közé, mert ehhez megfelelő szakértelemmel nem rendelkezett. Ebből is adódik, hogy szakmailag teljesen megalapozatlan az a megállapítása, miszerint az I. r. alperesi társaság: „az ügyfeleknek kihelyezett eszközök piaci értéke megegyezik azzal az értékkel, mintha az adott eszközt normál értékcsökkenéssel elszámolt tárgyi eszközként tartanák nyilván.” Ez ugyanis figyelmen kívül hagyja a piaci érték fogalmát, valamint azt is, hogy az I. r. alperesi társaság a számítástechnikai eszközök rendkívül gyors technológiai avulására tekintettel a kisértékű eszközöknél 100 %-os értékcsökkenési leírási kulcsot alkalmazott.

Erre visszavezethetően téves az a megállapítása is, hogy az I. r. alperes által beszerzett eszközöket tárgyi eszközként kellett volna kimutatni, ez ugyanis teljességgel figyelmen kívül hagyja azt, a szakértő által is ismert tény, hogy az I. r. alperesi társaság az eszközöket nem veszi vissza, mert azok értéktelenek (technológiai avulásuk már a használatba adáskor 100 %), szakszerű kezelésük pedig megoldatlan.

Mindezekből adódóan szakmaiatlan és téves az informatikai szakértőnek az I. r. alperesnél 2003. január 13-tól a felperes kilépésének időpontjáig, 2008. április 21-éig terjedő időszakban a

beszerzések és értékesítések tételes alapbizonylatai alapján a készletnyilvántartás hiányában becslés módszerének alkalmazásával annak meghatározása, hogy az I. r. alperesi társaság 15 698 146 Ft értékű hálózati eszköz, és 2 723 388 Ft értékű egyéb számítástechnikai eszközállománya a bizonylatok alapján nem került sem felhasználásra, sem értékesítésre.

Az alperesek az állításuk alátámasztására becsatolták D.Jné dr. okleveles könyvvizsgáló igazságügyi könyvszakértőnek a felkérésükre készített 2013. július 29. napján kelt igazságügyi könyvszakértői véleményét.

Védekezésük szerint nincs jogalapja a hálózati eszközök felértékelésének, ezért az I. r. alperesi társaság könyv szerinti saját tőkéje sem változik, ezért a helyes elszámolás 2008. április 21-ei - a felperes kilépésekor - állapot szerint: a társaság saját tőkéje -91 000 Ft, amelynek 50 %-a a felperest terheli, ezért a felperessel történő elszámolás a 268 000 Ft megfizetésével megtörtént.

Az elsőfokú bíróság a keresetet túlnyomórészt megalapozottnak találta.

A döntése jogi indokolásában a Gt. 108. § (3), 100. § (1), 102. § (1)-(2)-(3) bekezdésének ismertetésével utalt arra, hogy a felperes joggal tarthatott igényt tagsági viszonya megszűnése miatt a vele való elszámolásra. Megállapította, hogy a felperest - a betéti társaság alapításakor a II. r. alperessel azonos mértékű vagyoni hozzájárulás teljesítésére tekintettel - a társaság saját tőkéjéből 50 % illeti meg.

A Gt. 102. § (1) bekezdése értelmében a kilépő taggal történő elszámolás során a tagsági viszony megszűnésének időpontjában fennálló állapot szerint kell elszámolni, a tagot megillető vagyónrész ezen időpontban fennálló forgalmi értékét kell alapul venni.

Rögzítette, hogy a felek között eldöntendő vita az I. r. alperes forgalmi értéke vonatkozásában volt.

A felperes ugyanis állította, hogy az elszámolás alapjául szolgáló forgalmi érték az előzetes bizonyítási eljárás keretében kirendelt Szabó János igazságügyi informatikai szakértő (a szintén kirendelt L.Fné igazságügyi könyvszakértő szerint könyvvizsgálati szempontból helyes módszerrel készített) szakvéleményében 5 576 000 Ft összegben meghatározott cégértékkel azonos, amit az alperesek D.Jné dr. igazságügyi könyvszakértő adó- és járulékszakértő magán felkérésre tett szakértői észrevételei alapján vitattak.

Az elsőfokú bíróság „a Pp. 164. § (1), valamint 3. § (3) bekezdésének figyelembevételével a felperes bizonyítási kötelezettségévé tette az I. r. alperes forgalmi értékének, és ennek alapulvételével a saját tőke értékének bizonyítását a tagsági viszonya megszűnésének időpontjában.”

Megállapítása szerint a felperes a bizonyítási kötelezettségének „a szakértői vélemények beszerzésével eleget tett”.

Az ítéletének indokai értelmében Szabó János informatikai szakértő az előzetes bizonyítás keretében adott - a felperes előadását alátámasztó - szakvéleményét a perben is fenntartotta. Az alperesek kifogásaival szemben egyrészt azt a magyarázatot adta, miszerint abból az okból, hogy az I. r. alperestől nem kapott a kihelyezésekről munkalapot, alapbizonylatot, selejtezési jegyzőkönyveket, a kihelyezett eszközállomány megállapítására becslési módszert alkalmazott.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alpereseknek azt a kifogását, hogy az eszközérték becsléssel történő meghatározása nem elfogadható. Ugyanis az, hogy az I. r. alperesi cégben a felperes kilépésekor még meglévő kihelyezett informatikai eszközök értéke informatikai szakértői módszerekkel nem volt megállapítható, annak következménye, hogy az I. r. alperes nyilvántartásai hiányosak voltak. Erre tekintettel pedig az I. r. alperes eszközértékét akkor is csak becslés módszerével lehetett volna megállapítani, ha az nem a Szabó János szakértő részéről alkalmazott, hanem a más szolgáltatók által kihelyezett eszközök értékének alapulvétele módszerével történt

volna. Ezzel egyezően nyilatkozott az előzetes bizonyítási eljárás keretében adott, kiegészített szakértő véleményét szintén fenntartó L.Fné igazságügyi könyvszakértő is.

Az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy az előzetes bizonyítási eljárás során kirendelt L.Fné igazságügyi könyvszakértő sem tartotta helytállónak az informatikai szakértő részéről az eszközök meghatározásának módját, ugyanakkor akként nyilatkozott; arra a tényre tekintettel, hogy az I. r. alperes nyilvántartásainak hiányosságai miatt nem álltak a szakértő rendelkezésére a kihelyezett informatikai eszközök valós forgalmi értékének megállapítása alapjául szolgáló számviteli bizonylatok, az általa alkalmazott becslési módszer könyvvizsgálati szempontból is helyes volt, és a könyvszakértő a megfelelő könyvvizsgálati módszerekkel sem jutott volna más eredményre.

Azt az alperesi kifogást, hogy Sz.J. informatikai szakértő csak számviteli módszereket alkalmazott a kihelyezett eszközök mennyiségének és értékének meghatározásánál az elsőfokú bíróság arra tekintettel nevezte valótlannak, hogy a szakértő számításának alapjául szolgáltak az alperes által rendelkezésre bocsátott előfizetői számadatok is, illetőleg az informatikai ismeretei, amelyek alapján az egy előfizetőhöz kihelyezett eszközértéket meghatározta. Az eszközértéket azonban kizárólag informatikai ismeretekkel meghatározni nem lehetett, ahhoz könyvelési szakismeretre is szükség volt, amivel pedig Sz.J. szakértő igazoltan rendelkezett. L.Fné igazságügyi könyvszakértő pedig - amellett, hogy az előzetes bizonyítási eljárás keretében adott kiegészített szakvéleményét fenntartotta - a Sz.J. informatikai szakértő által alkalmazott módszertant könyvvizsgálati szempontból helyesnek találta.

Rögzítette az elsőfokú bíróság továbbá azt is, hogy a perben az alperesek indítványára informatikai szakértőt rendelt ki, a kijelölt L.Cs. igazságügyi szakértő azonban nyilvántartás hiányában nem tudott nyilatkozni sem a kihelyezett informatikai eszközök mennyiségéről, sem azok valós forgalmi értékéről.

Mindezek alapján - kiemelve, hogy az I. r. alperes nyilvántartásának hiányosságai miatt, konkrét adatok ismerete nélkül kellett azt meghatározni -

Sz.J. és L.Fné szakértők szakvéleményét, a perben tett nyilatkozataikra is figyelemmel aggálytalannak ítélte, és azt az ítélezése alapjául elfogadta.

Mérlegelési körébe vonta és értékelte az elsőfokú bíróság azt a tényt is, hogy az I. r. alperes saját tőkéje a közzétett mérleg adatai szerint 2005-ben 2 924 000 Ft, 2006-ban 3 293 000 Ft, 2007-ben 3 496 000 Ft, 2008-ban 3 796 000 Ft, 2009-ben 4 073 000 Ft volt úgy, hogy a kihelyezett eszközök értékét az I. r. alperes a saját tőkébe nem számolta be (0 értéken szerepeltette).

Az ezek alapján megállapított abból a tényből, hogy az I. r. alperes saját tőkéje állandóan pozitív és lineárisan felfelé elmozduló tendenciát mutatott, életszerűtlennek találta, hogy az alperes saját tőkéje éppen a felperes társaságból való megválásának napján, 2008. április 21-én csökkent le az I. r. alperes által meghatározott 536 000 Ft-ra.

Mindezeket mérlegelve arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes tagsági jogviszonya megszűnésének időpontjában az I. r. alperes saját tőkéjének értéke 5 576 000 Ft volt, amelyből a felperesnek jutó (50 %) 2 788 000 Ft, és ebből levonva a már kifizetett 268 000 Ft-ot a különbözet, 2 520 000 Ft megfizetésére a felperes igényt tarthat. Ezért az I. r. alperest a felperes javára ennek az összeg, mint tőkének és azután a Gt. 102. § (5) bekezdésére figyelemmel az rPtk. 301. §-a szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte.

Ítéletének a II. r. alperesre vonatkozó rendelkezését pedig a Gt. 108. § (1) és 109. § (4) bekezdésére utalva arra alapította, hogy a felperes tagsági viszonya megszűnésekor a II. r. alperes a társaság beltagja volt.

Az alperesek a fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének - tartalma szerint részbeni - megváltoztatását, a felperes kereseti kérelmének teljes elutasítását, és a perrel felmerült költségeik

megfizetésére kötelezését kérték arra hivatkozva, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlan és jogszabálysértő.

Azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság az elszámolás alapjaként az I. r. alperes 2008. április 21-ei saját tőke meghatározásánál korrekciós értéként számolt a társaság által megvásárolt, majd kihelyezett informatikai eszközök értékével.

Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt - az általuk az elsőfokú eljárás során mindvégig hangsúlyozott - tény, hogy az I. r. alperes (a számítástechnikai eszközök gyors avulása miatt) a kisértékű eszközökre 100 %-os leírási kulcsot alkalmazott, azaz a beépítésre kerülő informatikai eszközöket már a beszerzésük után 0 értéken kezelte.

Hivatkoztak arra, hogy Sz.J. igazságügyi informatikai szakértő is az elsőfokú bíróság által aggálytalannak ítélt és elfogadott szakértői véleményében határozottan azonosan, vagyis akként foglalt állást, hogy az I. r. alperes által megvásárolt, majd kihelyezett informatikai eszközök értéke nullává vált.

Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú eljárás adatai alapján az is megállapítható: az átvitel technikai felügyeleti, valamint a kényelmi kommunikációs eszközök piacán az utóbbi 10 évben ugrásszerű fejlődés következett be, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a versenyképességüket megőrizni kívánó szolgáltatók folyamatosan cserélni kényszerülnek a központi, az átviteli és az ügyféloldali eszközöket. Ebből következően az idejét múlt eszközök másik helyen csere után sem építhetők be.

Kiemelték: a megvalósulási célhardverek gyártási, műszaki életciklusa töredékére esett, a tömeggyártás következtében a gyártók árversenyre kényszerültek, és ezzel összefüggésben a szolgáltatók is állandó lépéskényszerben vannak, ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a szolgáltatási láncolatba kerülő technikai eszközök már beépítéskor gyakorlatilag elvesztik értéküket, újbóli forgalomba hozataluk a gyakorlatban nem lehetséges. Szerintük mindezek miatt - függetlenül attól, hogy a szakértő az I. r. alperes tevékenységét dokumentáló munkalapokat nem lelte fel - megállapítható, hogy egy adott időponti cégérték és egy másik időponti cégérték között objektíven magyarázható a különbség, aminek oka a szolgáltató technológia vételkényszere, a beépített eszközök azonnali értékvesztése, a kockázat magas foka.

Elvitathatatlanak tartották, hogy „az adott időponti cégérték tekintetében a kilépő kültag” nem kíván ebből a kockázatból részt vállalni. Érvelésük szerint az elsőfokú bíróság érdemi döntése jogszabálysértő abból adódóan, hogy nem a 2008. április 21-én fennálló mérlegadatokat alapulvételével határozta meg a felperest megillető kifizetés mértékét.

Hangsúlyozták, hogy a társaság vagyoni értékét a Gt. 102. §-a szerint fogalmi érték alapján kell meghatározni.

Hivatkoztak a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) EBH2000.209. számú határozatának indokolására, amelyben a Kúria kimondta, hogy úgy kell meghatározni egy társaság bármely tagjára eső értéket, mintha a társaság megszűnne, tehát további bevételt, jövedelmet és vagyont nem termelne. A 2008. április 21-ei mérlegadatokat levezetve ismételten hangsúlyozták, hogy az I. r. alperesi társaság forgalmi értéke 2008. április 21. napján -91 000 Ft volt. Ez alapján pedig a felperest még a ténylegesen kifizetett 268 000 Ft sem illette volna meg.

Az alperesek a fellebbezésükben hivatkoztak arra is, miszerint: „A felperessel történő elszámolás időpontjában okszerűen a felperes nem részesedhetett abból a tagi kölcsönből, melyet kizárólagosan II. r. alperes biztosított a cég részére, ugyanakkor az első fokon eljáró bíróság a II. r. alperes által biztosított tagi kölcsönt figyelmen kívül hagyta, és azt úgy tekintette, mint a cég aktív vagyonát, és nem úgy, mint a cég kötelezettségét.”

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részének a - lényegében saját helyes indokai alapján történő - helybenhagyását, és az alpereseknek a másodfokú perköltségében való marasztalását kérte.

Előadta, hogy az alperesek megismétlik az elsőfokú eljárásban előadottakat.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az I. r. alperesnek a perben rendelkezésre álló 2006-2008. évi mérlegadataiból okszerűen és helytállóan következtetett arra, miszerint feltételezhetően nem került kimutatásra készletként a beszerzett, de értékesítésre nem került áruk ellenértéke. Ezért ezt az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe korrekciós tényezőként a Gt. 102. § (2) bekezdése alapján a társasági vagyon forgalmi értékének meghatározásánál.

Hangsúlyozta: a felperes sem vitatta az alpereseknek azt az állítását, miszerint jogszerűen számolták el költségként 100 %-ban a beszerzett árut. Fenntartotta viszont azt az álláspontját, hogy az értékesítésre nem került árut készletként kellett volna kimutatni az I. r. alperes mérlegében, illetve a felperes tagsági viszonyának megszűnésekor meg kellett volna állapítani a készlet forgalmi értékét. Az ennek megállapítása érdekében lefolytatott szakértői bizonyítás eredményét az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, így az abból levont ténybeli és jogi következtetései is helytállóak, az ítélet szakértői véleményekkel kellően alátámasztott, és megfelelően megindokolt.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint - a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül, így nem érintette annak a felperes keresetét részben elutasító rendelkezését és az erre vonatkozó indokolását.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részének az érdemi felülbírálatát kizáró, a Pp. 252. § (1)-(3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezést megalapozó okot nem észlelt.

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított kereseti kérelmének elbírálása szempontjából releváns tények tekintetében a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást - eljárási szabálysértés nélkül - helyesen állapította meg, ezért az ítélet tábla e tényállást elfogadta, az elsőfokú bíróságnak az abból levont jogkövetkeztetésével, érdemi döntésével és annak indokaival is egyetértett, azokat részletesen megismételni nem kívánja, így a fellebbezés érveivel szemben az alábbiakban csak utal az abban kifejtettekre.

Azt a fellebbezésükben az alperesek sem tették vitássá, hogy a perbeli jogvita eldöntésénél a Gt. 102. §-ának rendelkezéseit kellett alkalmazni. Eszerint a közkereseti társaságtól megváló taggal a tagsági viszonya megszűnésének időpontjában fennálló állapot szerint kell elszámolni, a társaságtól megváló tag - ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik - a jegyzett tőkéhez való vagyoni hozzájárulása arányában jogosult a saját tőkéből visszatérítésre, a tagot megillető vagyon kiszámításánál a forgalmi értéket kell irányadónak tekinteni, a saját tőke összegét pedig a Gt. 102. § (4) bekezdésének rendelkezései alapján kell meghatározni.

Nem sérelmezték az alperesek azt sem, hogy az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítással kívánta tisztázni a felperesnek azt az alperesek által vitatott állítását, amely szerint 268 000 Ft megfizetésével az I. r. alperes nem számolt el a felperessel.

Az alperesek a fellebbezésükben az elsőfokú ítéletet amiatt támadták, mert az elsőfokú bíróság - az ítéletének indokolásában is hangsúlyozva - a lefolytatott bizonyítás adatait mérlegelve, Sz.J. igazságügyi informatikai szakértő kiegészített szakvéleménye alapján hozta meg döntését.

Itt emeli ki az ítélet tábla azt, miszerint nem teszi megalapozatlanná az elsőfokú bíróság ítéletét önmagában az, hogy a bizonyítás anyagának mérlegelése során az előzetes bizonyítási eljárás során beszerzett igazságügyi informatikai szakértő kiegészített szakvéleményének bizonyító erejét vizsgálta és értékelte.

A Pp. 211. § (1) bekezdése értelmében az előzetes bizonyítás eredményét a perben bármelyik fél felhasználhatja. A Pp. 183/A. § (2) bekezdése alapján helytállóan tekintette az elsőfokú bíróság nem peres eljárásban történt kirendelése alapján készített szakértői véleményeket ugyanolyan bizonyítási eszköznek, mintha a szakvéleményt a perben kirendelt szakértő terjesztette volna elő. Az előzetes

bizonyítási eljárásban készült szakértői vélemény megítélésére a Pp. 170-183. §-ának rendelkezései az irányadók. Következésképpen az elsőfokú bíróság Sz.J. és L.Fné igazságügyi szakértőknek az előzetes bizonyítási eljárásban adott, kiegészített szakértői véleményét jogszabálysértés nélkül vonta mérlegelési körébe, és nem követett el törvénysértést, amikor a szakértőket nyilatkozattételre hívta fel, majd a szakértői véleményeiket ütköztetve a két szakvélemény közötti, a peres felek által kifogásolt ellentmondásoknak a perben tett nyilatkozataik alapján történt feloldását követően az ítéletét Sz.J. igazságügyi informatikai szakértő kiegészített szakértői véleményére alapította.

Az alperesek alaptalanul hivatkoztak a II. r. alperes által biztosított tagi kölcsönre is. Az I. r. alperesnek nyújtott tagi kölcsönök kérdése az előzetes bizonyítási eljárásnak is a tárgyát képezte, ezzel összefüggésben a kirendelt könyvszakértő a szakvéleményében megállapításokat tett (...i Városi Bíróság 3.Pk.../2010/16. számú szakvélemény 11-13. oldal). A Pp. 211. § (1) bekezdése értelmében az alperesek nem voltak elzárva attól, hogy az elsőfokú eljárásban a tagi kölcsönrel kapcsolatos előzetes bizonyítás eredményére hivatkozzanak, és arra tekintettel indítványozzák a kirendelt szakértők szakértői véleményei közötti esetleg fennálló ellentmondás feloldása érdekében a szakértő bizonyítás kiegészítését. Az alpereseknek azonban az elsőfokú eljárásban nem volt erre irányuló indítványuk, jogi képviselőjük a tárgyalás berekesztésére való figyelmeztetés után, azt nyilatkozta, hogy további bizonyítási indítványuk nincs (9.G.../2015/33. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal). Mindezek alapján az ítélőtábla úgy tekintette, hogy az alperesek az előzetes bizonyítás eredményét az elsőfokú eljárásban nem használták fel, ezért kizárólag a fellebbezésben előterjesztett, a tagi kölcsönre hivatkozásuk a Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban nem volt figyelembe vehető.

Az alperesek az I. r. alperes 2008. április 24. napján meglévő vagyona forgalmi értéke megállapítását is alaptalanul sérelmezték, e körben az elsőfokú bíróság mérlegelését támadták.

A mérlegelés akkor jogszabálysértő, ha a bíróság a bizonyítékokat a Pp. 206. §-ával ellentétben, iratellenesen, vagy nyilvánvalóan okszerűtlenül értékelte.

Az ítélőtábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság ítélete mentes az említett hibáktól.

Az ítélőtábla nem találta alkalmasnak a mérlegelés hiányosságainak alátámasztására az alpereseknek a „perbe bevezetett informatikai szakértő” megállapításaira való fellebbezési hivatkozásait.

Ezzel kapcsolatban az ítélőtábla elsőként arra mutat rá, hogy megállapítása szerint a „perbe bevezetett szakértő” az elsőfokú eljárásban az alperesek indítványára az elsőfokú bíróság által kirendelt L.Cs. igazságügyi informatikai szakértő lehet, aki azonban az elsőfokú bíróság - alperesek által sem vitatott - ítéleti megállapítása szerint nyilvántartás hiányában nem tudott nyilatkozni sem a kihelyezett informatikai eszközök valós forgalmi értékéről, sem arról, hogy mennyi eszköz volt kihelyezve az előfizetőkhoz. (Ennek figyelembevételével foglalt állást helyesen az elsőfokú bíróság akként, hogy a nyilvántartások hiányának következményeit a perben - a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - az alpereseknek kell viselnie.) Az előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt Sz.J. igazságügyi informatikai szakértőnek pedig sem az alap-, sem a kiegészítő szakértői véleménye és az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozta sem tartalmaz olyan állásfoglalást, amely szerint az I. r. alperesi gazdasági társaság által megvásárolt, majd kihelyezett informatikai eszközök értéke nullává vált. Ellenkezőleg, a szakértő az előzetes bizonyítási eljárás során szakértői véleménye 11/88. oldalán azt a véleményét juttatta kifejezésre, hogy semmiképpen nem lehet figyelmen kívül hagyni a kihelyezett eszközök piaci értékét, amit részben azzal indokolt, hogy: „A kihelyezett eszköz azért sem tekinthető értéktelennek, mert annak hiánya (elvesztése, meghibásodása) esetén a Bt. elesne az ügyféltől származó bevételtől, tehát egy másik, hasonló értékű eszköz beszerzésével kellene azt pótolni.” Másrészt azzal is érvelt, hogy „Az eszköz mindaddig hasznot termel a Bt. számára, amíg cserére, vagy javításra nem szorul, tehát ebből a szempontból a pótlás, karbantartás ugyanolyan

módon történik, mint egy tárgyi eszköz esetén." Az ítéletábra - elsőfokú bírósággal megegyező - álláspontja is az, hogy az informatikai szakértő a kompetenciájába tartozó szakkérdésben foglalt állást ekként.

Az elsőfokú bíróság az I. r. alperesi társaság 2008. április 21. napján meglévő vagyonának és értékének megállapítása körében az előzetes bizonyítási eljárás során kirendelt Sz.J. igazságügyi informatikai szakértő kiegészített szakértői véleményének szakszerűségét, logikus és meggyőző voltát, a bizonyítási eljárás során felmerült egyéb bizonyítékokkal egybevetve és együtt értékelve állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása is tartalmazza azt a megállapítást, miszerint az alperesek Szabó János igazságügyi informatikai szakértő véleményét azért tekintették aggályosnak, mert nem informatikai szakismeretei alapján állapította meg az I. r. alperes szolgáltatásához szükséges kihelyezett eszközértéket, hanem számviteli módszerekkel, amelyek alkalmazásával történő szakvéleményadás azonban nem tartozott a kompetenciájába.

Az elsőfokú bíróság azonban figyelembe vette és kiemelten értékelte azt, hogy L.Fné igazságügyi könyvszakértő elfogadta az informatikai szakértőnek azt a véleményét, miszerint az internetes szolgáltatás teljesítése érdekében kihelyezett eszközök piaci értéke 5 604 375 Ft-ban határozható meg, amely egyben a saját vagyoni értékét növeli. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel az ítéletábra kiemeli, hogy az igazságügyi informatikai szakértő által adott szakvéleménynek az igazságügyi könyvszakértő által történő „felülvizsgálatására” éppen az alperes által felhozott körülmények okán került sor.

Alaptalan alpereseknek a 2008. április 21-i mérlegadatokra történő fellebbezési hivatkozása is, mert a Gt. 102. § (2) bekezdése alapján a közkereseti társaságból kilépő taggal forgalmi értéken, nem pedig a mérlegbeszámolóban tükröződő könyv szerinti értéken kell elszámolni. Ezért is helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az I. r. alperes - szakértői bizonyítással meghatározott - eszközök forgalmi értékével korrigált saját tőkéjét állapította meg.

Mindezekre is figyelemmel az ítéletábra arra a megállapításra jutott, hogy az elsőfokú bíróság az I. r. alperesi társaság felperes tagsági viszonya megszűnésének időpontjában meglévő korrigált saját tőkéjét a per adatainak és a felperes 2015. december 15-én tartott tárgyaláson tett nyilatkozatának (9.G..../2015/12. számú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal) a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő értékelésével állapította meg, a tényállás nem megalapozatlan, nem iratellenes, nincs olyan adat, amely alapot adna eltérő tényállás megállapítására. Az elsőfokú bíróság megfelelő indokát adta annak, hogy a tényállás megállapítása során a per mely adatait, milyen súllyal értékelte. A bizonyítás eredményéből a korrigált saját tőkére levont következtetése logikus és okszerű.

A tényállás megállapításának a módjára vonatkozó, és az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással lévő eljárásjogi szabálysértés hiányában nincs olyan indok, ami alapján a bizonyítás adatainak újabb egybevetésével és értékelésével az elsőfokú bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdések felülmérlegelés keretében ismét vizsgálhatók lennének, így eltérő tényállás megállapítására az ítéletábra nem látott okot.

A fentebb kifejtett indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított tényállás alapján határozta meg az I. r. alperesi társaságból kivált felperest megillető vagyoni értéket, amelyből a felperes részére még megfizetendő összeget számítási hiba nélkül állapította meg.

A Pp. 253. § (3) bekezdésének második mondata szerint a másodfokú bíróság a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határoz a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről. **Az ítéletábra erre tekintettel észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az állam által előlegezett 153 672 Ft összegű illeték állam részére történő megfizetésére az „alperest” kötelezte, ami ellentétes a per főtárgyában hozott döntésével, ezért jogszabálysértő.** A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint költségmentesség hiányában a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére - a következő bekezdésekben foglalt kivételekkel - a feleket kell kötelezni abban az arányban, amelyben a perköltség viselésére is kötelesek lennének.

A Gt. 97. § (1) bekezdés szerint a társaság kötelezettségeiért elsősorban a társaság felel a vagyonával. Ha a társasági vagyon a követelést nem fedezi, a társaság kötelezettségeiért a tagok saját vagyonukkal korlátlanul és egyetemlegesen felelnek.

A (2) bekezdés kimondja, hogy a tagok - mögöttes felelősségük érintése nélkül - a társasággal együtt is perelhetők. A társaság vagyonára a tagok perben állása nélkül is, a tagok saját vagyonára pedig csak perben állásuk esetén hozható marasztaló ítélet és vezethető végrehajtás.

E rendelkezésekből következően, ha a felperes az igényét a perben a közkereseti társaság mellett a taggal szemben is előterjeszti, és a bíróság a társasággal és mögöttes felelőssége miatt a taggal szemben is marasztaló döntést hoz, akkor a mögöttes felelősség megtartásával marasztaló határozatot kell hozni az állam által előlegezett költségek (eljárási illeték) vonatkozásában is.

Az elsőfokú bíróság azonban - annak ellenére, hogy a kereset alapján a főkötelezettséget illetően az I. r. alperest és mögöttes felelőssége szerint a II. r. alperest marasztalta - nem ennek megfelelően rendelkezett a le nem rótt kereseti illeték állam részére történő megfizetéséről.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdés I. fordulata alapján azzal hagyta helyben, hogy a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének és a Gt. 97. § (2) bekezdésének megfelelően rendelkezett az alpereseknek az állam által előlegezett (az elsőfokú bíróság által helyes összegben megállapított) le nem rótt kereseti illeték állam részére történő megfizetésére kötelezéséről.

Az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a saját másodfokú költségüket - ügyvédi munkadíj és az előlegezett fellebbezési eljárási illeték - maguk viselik, és a Pp 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a felperes ügyvédi munkadíjból keletkezett másodfokú perköltsége megtérítésére.

A perköltségként megítélt ügyvédi munkadíj összegét az ítéletábra 2 520 000 Ft másodfokú pertárgyérték alapulvételével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és a 4/A. §-ának (1) bekezdése szerint - de a kifejtett ügyvédi tevékenységre és arra figyelemmel, hogy a felperes jogi képviselője a fellebbezési tárgyaláson nem vett részt - a (6) bekezdés alkalmazásával 50 000 Ft-ban, és a 27%-os mértékű általános forgalmi adó összegében, 13 500 Ft-ban, mindösszesen 63 500 Ft-ban állapította meg, amelynek megfizetésére az alpereseket a Pp. 82. (1) bekezdése szerint egyetemlegesen, a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti általános teljesítési határidőben kötelezte.

Debrecen, 2017. június 20.

Dr. Görög Attila sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró